

راز گریه‌ها و اشک‌های حضرت زهرا «سلام‌الله‌علیها»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مُتَحَنَّةً اَمْتَحَنَكَ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكَ قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَكَ. السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا

بِنْتُ رَسُولِ اللَّهِ يَا فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ»

پایدارترین حضور و بصیرت حضرت زهرا «سلام‌الله‌علیها»

۱- با طلوع آخرین پیامبر «صلوات‌الله‌علیه‌وآله»، شرایط خاصی در افق تاریخ طلوع کرد تا انسان و انسانیت با نظر به آن حضرت راهی که با وحی الهی گشوده شده بود را تجربه کنند. آری! با طلوع آخرین پیامبر «صلوات‌الله‌علیه‌وآله»، انسان‌ها با بینه‌ای مواجه شدند که او آینه‌ای بود در نمایش «صُحُفِ مُطَهَّرَةٍ» و نظر به حقایقی که در «کُتُبِ قِيَمَةٍ»^۱ به ظهور می‌آمد، تا بشریت خود را در دل پایدارترین حضور دنبال کند. امری که حضرت زهرا «سلام‌الله‌علیها»، آن قهرمان عبودیت خداوند، به خوبی آن را فهمیدند و به آن حضور، دل سپردند.

اسلام و آغاز تاریخی دیگر

۲- اگر بنا است با طلوع آخرین پیامبر در تاریخ به افقی نظر شود که در پیش است، این حضرت علی «علیه‌السلام» است که می‌تواند ادامه‌دهنده آن راه باشند، تا انسان‌ها در معنای حضور در نهایی‌ترین حضور انسانیت، زمین‌گیر نشوند، و در همین رابطه رسول خدا «صلوات‌الله‌علیه‌وآله» در غدیر خم، به وحی الهی مسلمانان را متوجه کردند که ادامه این راه توسط حضرت علی «علیه‌السلام» ممکن است. امری که حضرت زهرا «سلام‌الله‌علیها» به خوبی متوجه جایگاه تاریخی پیام غدیر شدند. زیرا حقیقتاً طلوع نبوت آخرین پیامبر، تنها با روحی ادامه می‌یابد که متوجه باشد با اسلام، تاریخ دیگری آغاز شده؛ تاریخی که ادامه تاریخ جاهلیت نیست و جایگاه رسول خدا «صلوات‌الله‌علیه‌وآله» تنها در آن حد نیست که مردم آداب عبادات را تغییر دهند و از آن

۱ - رجوع شود به عرایضی که در تبیین سوره مبارکه بینه انجام شده <https://lobolmizan.ir/sound/> ۱۳۰۰

به بعد مردم دیگر بت پرستی نکنند، بلکه با بعثت آن حضرت، حادثه ای تاریخ ساز پیش آمده، نکته مهمی که حضرت زهرا «سلام الله علیها» متوجه آن بودند.

عظمت فهم تاریخی حضرت زهرا «سلام الله علیها»

۳- زهرا «سلام الله علیها» در خطبه مشهور خود در مسجد مدینه به خوبی این امر را نشان دادند که با بعثت رسول خدا «صلوات الله علیه وآله» زمینه ای فراهم شده تا همه چیز تغییر کند و «توحید» به عنوان یک راه، بشریت را از شرک و جهل که جاهلیت دوران آن را نمایندگی میکرد، عبور دهد و عظمت حضرت زهرا «سلام الله علیها» در فهم آن زمینه تاریخی بود و بی تاب حضور مردم در تاریخی بود که با اسلام آغاز شد.

جایگاه اشک ها و گریه های حضرت زهرا «سلام الله علیها»

۴- با توجه به زمینه گشوده شده توسط بعثت پیامبر خدا «صلوات الله علیه وآله» برای حضور در تاریخی که انسانیت متوجه ابعاد متعالی و توحیدی خود می شد، باید به جایگاه گریه ها و اشک های زهرا «سلام الله علیها» اندیشید که معنای آن گریه ها و اشک ها چه بوده و چه هست؟ در این رابطه به تاریخ خود برمی گردیم و به اشک هایی که در شهادت حاج قاسم سلیمانی از اکثر چشم ها جاری شد، می اندیشیم که مسلماً اشک هایی از سر مصیبت زدگی نبود، بلکه نظر به حضوری بود که حاج قاسم سلیمانی متذکر آن بود و با شهادت او توجه به آن حضور و آن افق، شیفتگی جان ها نسبت به آن حضور را به میدان آورد، زیرا او را نماد حضوری از انسانیت دوران یافتند که با انقلاب اسلامی آغاز شد و در طلب هر چه بیشتر نسبت به آن حضور، آن اشک ها جاری می شد. حال در نظر بگیرید بر زهرا «سلام الله علیها» با رحلت رسول خدا «صلوات الله علیه وآله» چه پیش می آید که از یک طرف ملاحظه می کنند که نماد انسانی ترین انسان به عنوان پینه انسانیت در طول تاریخ بشریت، رحلت کرده و از منظرها دور شده، و از طرف دیگر ادامه حضور تاریخی رسول خدا «صلوات الله علیه وآله» که تنها با حضرت علی «علیه السلام» ممکن است؛ از طریق سقیفه به حاشیه رفته. اینجا است که علاوه بر اشک های

حضرت زهرا «سلام الله علیها»، ما با نوعی بی‌تابی و نگرانی در آن حضرت روبه‌رو می‌باشیم، زیرا نور توحیدی که می‌توانست در مناسبات اجتماع بشری به ظهور آید، به تأخیر افتاد و آینه‌ای که نمایش زیباترین حضور پس از رسول خدا «صلوات الله علیه و آله» بود، خانه‌نشین شده. آیا برای کسی که نسبت به توحید شیفته‌ترین است نسبت به حاشیه رفتن نور توحید، جای نگرانی و گریه و اشک و بی‌تابی ندارد؟ در حالی که بشر می‌تواند خود را در این حضور تاریخی بسازد و در جان خود نقشی تاریخی داشته باشد و علاوه بر آن نسبت به رحلت رسول خدا «صلوات الله علیه و آله» و اشکی که زهرا ی مرضیه «سلام الله علیها» را عرشی می‌کند، نباید غفلت کرد.

حضرت زهرا «سلام الله علیها» و توجه به ظرفیت تاریخی که با اسلام به میان آمد

۵- در موضوع توجه به حضرت زهرا «سلام الله علیها» و درک تاریخی که با بعثت رسول خدا «صلوات الله علیه و آله» شروع شد، می‌توان متوجه آخرین فراز از خطبه آن حضرت شد که به برنامه‌ریزان سقیفه می‌فرماید: «فَاعْمَلُوا إِنَّا عَامِلُونَ وَانْتَظِرُوا إِنَّا مُنْتَظِرُونَ» «وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ» (الشعراء / ۲۲۷) هر کاری دل‌تان می‌خواهد انجام دهید ما هم کارمان را انجام می‌دهیم. چشم به راه آینده باشید و ما هم چشم به راه هستیم، آری و کسانی که ستم کرده‌اند به زودی خواهند فهمید که به چه بازگشت‌گاهی برمی‌گردند. آیا با توجه به این جمله، متوجه این امر مهم نیستیم که چگونه حضرت زهرا «سلام الله علیها» متوجه ظرفیتی در تاریخ خود هستند که امکان مقابله و عبور از جریان سقیفه را می‌شناسند و موانع راه، منجر به تسلیم آن حضرت نمی‌شود؟

راز «ما می‌توانیم»

۶- همان‌طور که حضرت امام خمینی «رضوان الله تعالی علیه» در مقابل حمله صدام و اشغال شهرهای غرب و جنوب، متوجه شدند با تاریخی که با انقلاب اسلامی به ظهور آمده می‌توانیم مقابل صدام و جهانی که او را پشتیبانی می‌کردند ایستاد، حضرت زهرا «سلام الله علیها» نیز متوجه ظرفیت تاریخی که با اسلام پیش آمده، شده بودند و می‌دانستند می‌توان در مقابل

جاهلیت دوران ایستاد، امری که دیروز، سقیفه متوجه آن نبود و امروز، جریانی که جام زهر به حضرت امام «رضوان الله تعالی علیه» نوشاندند، ولی امام و رهبر معظم انقلاب با فهم حضوری که حضرت زهرا «سلام الله علیها» در تاریخ متذکر آن هستند؛ این انقلاب را ادامه دادند، با همان توصیفی که مقام معظم رهبری در مورد جایگاه تاریخی انقلاب فرمودند یعنی «صداقت»، «ایستادگی» و «جدیت» امری که ائمه «علیهم السلام» برای ادامه اسلام به ما نشان دادند. آری! یک جریان معتقد است ما نمی‌توانیم خود را در تاریخی که با انقلاب اسلامی پیش آمده، معنا کنیم و جریانی دیگر معتقد است ما می‌توانیم، زیرا متوجه طلوع تاریخ دیگری است، امری که این روزها در جبهه مقاومت پیش آمده و همگی از کربلا و حضرت زهرا «سلام الله علیها» معنای مقاومت در مسیر توحید را آموختند.

سیاسی‌ترین زن، با سیاسی نرم و مادرانه

۷- حضرت زهرا «سلام الله علیها» متوجه حضوری در تاریخ خود هستند که در دل آن حضور که حضوری است قدسی و توحیدی، عبودیتی در میان است که نسبت به سرنوشت انسان و اجتماع بی تفاوت نیست.^۲ آیا حضرت زهرا «سلام الله علیها» با خطبه‌ها و اعتراض‌های‌شان، به خصوص با وصیت‌شان نسبت به قبر پنهان خود نشان ندادند سیاسی‌ترین زن در تاریخ می‌باشند؟! در سیاسی نرم و مادرانه و قدیس‌گونه. آن حضرت نشان دادند وقتی تاریخی گشوده شود هر کس می‌تواند نسبت به افقی که به ظهور می‌آید نقشی داشته باشد و از امکانات گشوده استفاده کند، حتی با وصیتی آن‌چنانی نسبت به قبر پنهان خود، و وقتی جبهه ارتجاع در کلیت خود مقابل آن حضرت ایستاده باشد، تا مقابله با آن جبهه با مقاومت همچنان ادامه داشته باشد.

^۲ - قرآن در سوره بینه می‌فرماید: «وَيَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ» خداوند مؤمنین را به اقامه صلوات که همان ورود در عبودیت خدا و ایتاه زکات که بی تفاوت نبودن به سرنوشت دیگر انسان‌ها و اجتماع است، دعوت کرده است.

توجه حضرت زهرا «سلام الله علیها» که با سقیفه، اسلام تمام نمی‌شود

۸- زهرای مرضیه «سلام الله علیها» نشان دادند به خوبی متوجه هستند که دنیای اسلام با سقیفه تمام نمی‌شود و امکانات دیگری در میان است که باید در آن‌ها ورود کرد و آن‌ها را مدّ نظر قرار داد که با رخ باختن فرهنگ جاهلیت، آرام آرام جای خود را باز می‌کند، هرچند عبور از عادات گذشته جاهلی آسان نیست ولی نباید کوتاه آمد و تسلیم شد، بلکه باید در این راه منتظر شد تا رهروان آن راه به میان آیند، هرچند سال‌ها طول بکشد، ولی تسلیم نباید شد. به همان معنایی که حضرت امام خمینی «رضوان الله تعالی علیه» در وصیت‌نامه خود می‌فرماید: «مگر بیش از این است که فرزندان عزیز اسلام ناب محمدی در سراسر جهان بر چوبه‌های دار می‌روند؟ مگر بیش از این است که زنان و فرزندان خردسال حزب الله در جهان به اسارت گرفته می‌شوند؟ بگذار دنیای پست مادیت با ما چنین کند ولی ما به وظیفه‌ی اسلامی خود عمل کنیم.»

حضرت زهرا «سلام الله علیها» و توجه به روشنی‌گاهی که در آن ظلمات در پیش بود

۹- حضرت زهرا «سلام الله علیها» نشان دادند متوجه روشنی‌گاهی هستند که در پیش است و با همین توجه، آن خطبه حکیمانه و عالمانه و توحیدی و حماسی را در مسجد مدینه اظهار کردند، تا معلوم شود زهرای مرضیه «سلام الله علیها» انسان شکست خورده‌ای نیست و محال است مسیری که با توحید الهی شروع می‌شود، به شکست و خواری و مصیبت زدگی منجر شود به همان معنایی که خداوند در قرآن می‌فرماید: «وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ» (منافقون/۸) حال با نظر به چنین نکته و با نظر به چنین روحیه و شخصیتی، آیا جز این است که اشک‌های حضرت زهرا «سلام الله علیها» معنای خاصی دارد؟ تا ما بفهمیم در آن اشک‌ها و گریه‌ها نظر به حقیقتی عرشی در میان است و با حضور در چنین میدانی، اشک‌ها پیامی بلندتر از آن خطبه را با ما در میان می‌گذارد، پیام ادامه راه با نظر به حقیقت عرشی تاریخی که با اسلام شروع شد و ما آن را در انقلاب اسلامی تجربه کردیم، و گرنه فهم جایگاه اشک‌ها و گریه‌های حضرت زهرا «سلام الله علیها» بسیار مشکل بود، همان‌طور که همچنان مشکل است و نباید آن را تقلیل داد.

والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته